

Хімічний стан масивів поверхневих вод у річковому басейні Дністра у 2024 році

Пункти моніторингу та періодичність відбору проб

Моніторинг стану поверхневих вод річкового басейну Дністра у 2024 році здійснювався відповідно до наказу Державного агентства водних ресурсів від 12.01.2024 № 7 «Про впровадження Порядку здійснення державного моніторингу вод» у 96 пунктах, встановлених на 81 МПВ. Проби води відбиралися щомісячно та досліджувалися на вміст пріоритетних і басейнових специфічних забруднюючих речовин та визначалися хімічні і за фізико-хімічні показники якості вод.

Хімічні та фізико-хімічні показники (23 показника): температура, водневий показник (рН), розчинений кисень, питома електропровідність, мінералізація, біохімічне споживання кисню після п'яти діб (БСК₅), хімічне споживання кисню (ХСК), нітроген загальний, нітроген амонійний, нітроген нітритний, нітроген нітратний, фосфор загальний, фосфор ортофосфатів, завислі тверді частинки, кольоровість, аніонні поверхнево-активні речовини, марганець, залізо загальне, сумарний вміст кальцію та магнію (жорсткість води), кальцій, магній, сульфати, хлориди.

Хімічні пріоритетні показники (35 позицій із Переліку пріоритетних забруднюючих речовин (45+):

- **пестициди (27 показників):** α -ендосульфат, β -ендосульфат, гексахлорциклогексан (ліндан), аклоніфен, алахлор, алдрин, атразин, біфенокс, гексахлорбензол, гептахлор, гептахлорепоксид, дикофол, дихлофос, діелдрин, ендрин, ізодрин, квіноксифен, пара-пара-ДДД, пара-пара-ДДЕ, пара-пара-ДДТ, пентахлорбензол, симазин, трифлуралін, хлорпірифос (хлорпірифос-етил), хлорфенвінфос (суміш цис- і транс-ізомерів), цибутрин (іргарол), циперметрин;

- **поліароматичні вуглеводні (10 показників):** антрацен, бензо(b)флуорантен, бензо(g,h,i)перілен, бензо(k)флуорантен, бензо(a)пірен, індено(1,2,3-cd)пірен, флуорантен, нафталін, нонилфеноли (4-нонилфенол), октилфеноли (4-(1,1, 3,3-тетраметилбутил)-фенол);

- **леткі органічні речовини (9 показників):** 1,2-дихлоретан, бензол, гексахлорбутадиєн, дихлорметан (хлористий метилен), тетрахлоретан (чотирихлористий вуглець), тетрахлоретилен, трихлоретилен, трихлорметан (хлороформ), трихлорбензоли (1,2,3-трихлорбензол, 1,2,4-трихлорбензол);

- **важкі метали (4 показники):** кадмій, свинець, ртуть, нікель.

Специфічні для басейну Дністра синтетичні та несинтетичні забруднюючі речовини (11 басейнових забруднюючих речовин визначених за результатами скринінгу проб води):

- пестициди (ацетохлор, метолахлор, тербутрин, карбарил);
- фармацевтичні препарати (карбамазепін, флуконазол, триклозан);
- важкі метали (мідь, цинк, хром, миш'як).

Хімічний стан масивів поверхневих вод

Відповідно до розділу V Методики від 14.01.2019 № 5, хімічний стан масиву поверхневих вод визначається згідно з Переліком забруднюючих речовин для визначення хімічного стану масивів поверхневих і підземних вод та екологічного потенціалу штучного або істотно зміненого масиву поверхневих вод, затверджених наказом Мінприроди від 06 лютого 2017 року № 45, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 20 лютого 2017 року за № 235/30103 (перелік для поверхневих вод).

Оцінка хімічного стану МПВ базується на визначенні концентрацій пріоритетних речовин зазначених у Директиві 2008/105/ЄС із врахуванням Директиви 2013/39/EU250, де встановлено граничні значення екологічних нормативів якості. В Україні на даний час для оцінки стану МПВ наказом Мінприроди від 6 лютого 2017 року № 45, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 20 лютого 2017 року за № 235/30103 визначено перелік показників, екологічні нормативи якості для яких встановлено у Додатку 8 Методики Мінприроди від 14.01.2019 №5.

Для оцінки хімічного стану МПВ у 2024 році використовувалися статистично оброблені дані вимірювань вмісту забруднюючих речовин у поверхневих водах проведені у 96 пунктах моніторингу, а саме: середнє та максимальне значення.

З Переліку показників, за якими визначався хімічний стан МПВ за 2024 рік, вимірювання проводилося для 35 речовин та їх груп, з яких 4 - важкі метали.

Оцінку хімічного стану поверхневих вод у басейні р. Дністер за 2024 рік проведено на основі даних моніторингу, одержаних в рамках програми діагностичного та операційного моніторингу масивів поверхневих вод, для 81 МПВ.

За результатами оцінки хімічного стану МПВ за 2024 рік, отриманої за даними моніторингу:

- 25 МПВ віднесено до хімічного стану «добрий»;
- 56 МПВ віднесено до хімічного стану «недосягнення доброго».

Перевищення екологічних нормативів якості $ЕНЯ_{MAX}$ - максимально допустимої концентрації та/або $ЕНЯ_{CP}$ - середньорічної концентрації встановлено для наступних речовин:

- кадмій і його сполуки (для 34 МПВ);
- свинець та його сполуки (для 2 МПВ);
- ртуть та її сполуки (для 2 МПВ);
- флуорантен (для 34 МПВ);
- антрацен (для 6 МПВ);
- бензо(а)пірен (для 35 МПВ);
- бензо(б)флуорантен (для 20 МПВ);
- бензо(к)флуорантен (для 11 МПВ);
- бензо(г,х,і,)перілен (для 13 МПВ);
- дикофол (для 4 МПВ);
- циперметрин (для 2 МПВ);
- цибутрин (для 1 МПВ);
- ендосульфат (для 1 МПВ);
- нонилфеноли (для 1 МПВ);
- хлорпірифос (для 3 МПВ);
- дихлофос (для 1 МПВ).